

Tariferingsbureau Natuurrampen

Jaarverslag 2018

Inhoud

Inhoud	2
Inleiding.....	3
I Tarifieringsbureau	5
A. Beheer door het Tarifieringsbureau	5
B. De risico's verzekerd volgens de voorwaarden van het Tarifieringsbureau....	5
II Analyse van de markt	7
A. Doelstellingen en methodologie.....	7
B. Criteria van het onderzoek.....	7
C. Voorstelling van de resultaten	8
1. Uitbreidingen van dekking	8
2. Segmentatie	12
3. Premievoeten en vrijstellingen	14
4. Incasso en schadegevallen	16
III Conclusies	19
Bijlage 1 Lijst Natuurrampen Overstromingen.....	21
Bijlage 2 Model van vragenlijst	22
Bijlage 3 De ondernemingen die het onderzoek beantwoord hebben	26
Bijlage 4 Eenvoudige risico's.....	27

Inleiding

Elke overeenkomst tot verzekering van het gevaar brand die dekking verleent voor eenvoudige risico's moet verplicht de waarborg natuurrampen bevatten¹. Onder natuurrampen worden verstaan de aardbeving, de overstroming, het overlopen of de opstuwing van openbare riolen en de aardverschuiving of grondverzakking².

De wetgever heeft evenwel beseft dat op bepaalde plaatsen het risico dat een natuurramp zich voordoet, zeer groot is. Kandidaat-verzekeringnemers liepen dus het risico dat hen een verzekering geweigerd werd of dat hen een zeer hoge premie of vrijstelling werd voorgesteld. Daarom heeft de wetgever voorzien in de oprichting van een tariferingsbureau³.

Opdat alle kandidaat-verzekeringnemers, ook diegene wiens risico zeer moeilijk te verzekeren is tegen natuurrampen, een verzekeringsovereenkomst zouden kunnen sluiten, heeft de Koning dus bij Koninklijk besluit van 25 februari 2006 dit Tariferingsbureau opgericht.

De leden en de Voorzitter van het Tariferingsbureau worden benoemd door de Koning. Er zijn acht leden (vier effectieve en vier plaatsvervangende) die de consumenten vertegenwoordigen en acht leden (vier effectieve en vier plaatsvervangende) die de verzekeringsondernemingen vertegenwoordigen. De ministers bevoegd voor Economie, Binnenlandse Zaken en Consumentenzaken kunnen een waarnemer naar het Tariferingsbureau afvaardigen.

Bij Koninklijk besluit van 12 april 2016 houdende aanwijzing van de voorzitter en de leden van het Tariferingsbureau inzake natuurrampen werden nieuwe leden benoemd. Hun mandaat loopt vanaf 16 april 2016, voor een termijn van zes jaar.

Het op deze manier samengestelde Tariferingsbureau heeft twee opdrachten:

De eerste opdracht bestaat erin om de tariefvoorwaarden (premievoet en vrijstellingen) en de contractuele voorwaarden te bepalen voor de risico's die de verzekeringsondernemingen niet aan hun eigen voorwaarden willen verzekeren. Alleen de kandidaat-verzekeringnemers die door hun brandverzekeraar worden geweigerd, of aan wie deze een overeenkomst heeft aangeboden met een premie of een vrijstelling die hoger is dan de tariefvoorwaarden die door het Tariferingsbureau zijn opgesteld, kunnen een verzekering sluiten volgens de voorwaarden van het Tariferingsbureau.

¹ De wetgever heeft ook bepaald welke risico's niet verplicht moeten worden verzekerd. Artikel 129, §3 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen bepaalt dat een verzekeraar dekking mag weigeren tegen overstroming en tegen het overlopen en opstuwten van openbare riolen als hij een gebouw, een gedeelte van een gebouw of inhoud van een gebouw dekt, die werden gebouwd meer dan 18 maanden na de datum van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het KB dat de zone waar het risico gelegen is, klasseert als risicozone.

² Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, artikel 123

³ Wet van 4 april 2014, artikel 131

De tweede opdracht van het Bureau bestaat erin om jaarlijks een verslag op te stellen⁴.

Overeenkomstig de wet bestaat huidig jaarverslag 2018 uit twee delen. In het eerste deel worden het beheer en de resultaten toegelicht van de risico's die in 2018 werden verzekerd aan de voorwaarden van het Tarifieringsbureau. In het tweede deel worden de marktvoorwaarden geanalyseerd betreffende de waarborg natuurrampen, zoals ze toegepast werden op 31 december 2018.

⁴ Artikel 131 hoger vermeld, § 6.

I

Tarifieringsbureau

A. Beheer door het Tarifieringsbureau

Het Tarifieringsbureau natuurrampen oefent zijn activiteiten uit bij het Belgisch Gemeenschappelijk Waarborgfonds.

Het Bureau tarifeert geen enkel individueel dossier maar beperkt zich tot het bepalen van de tariefvoorwaarden (premie en vrijstelling) en de waarborgvoorwaarden die zullen voorgesteld worden aan kandidaat-verzekeringnemers door de verzekeringsondernemingen die niet wensen een dekking aan hun eigen voorwaarden te verlenen.

Het volledige proces van beheer van de verzekeringsovereenkomst die wordt gesloten volgens de tarief- en waarborgvoorwaarden van het Tarifieringsbureau, gebeurt door de brandverzekeraar gekozen door de verzekeringnemer, eventueel via bemiddeling van een tussenpersoon.

Het Bureau heeft in 2006 een eerste keer de tarief- en waarborgvoorwaarden vastgelegd. Deze voorwaarden werden in 2009 aangepast. In 2017 heeft het Tarifieringsbureau de voorwaarden opnieuw aangepast aan de actuele wetgeving. De aangepaste voorwaarden werden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 6 december 2017 en worden toegepast sinds 1 januari 2018. De tarief- en waarborgvoorwaarden zijn ook gepubliceerd op de website van het Tarifieringsbureau www.bt-tb.be.

De werkzaamheden van het Tarifieringsbureau beperkten zich in 2019 tot het opstellen en goedkeuren van dit Jaarverslag.

B. De risico's verzekerd volgens de voorwaarden van het Tarifieringsbureau

De risico's natuurrampen die worden getarifeerd aan de voorwaarden van het Tarifieringsbureau worden gedekt door dezelfde onderneming die het gevaar brand verzekert of, indien er geen brandverzekeringsovereenkomst is, de verzekeringsonderneming gekozen door de verzekeringnemer. Die verzekeringsonderneming staat in voor het uitgeven en het beheer van de overeenkomsten, met inbegrip van het beheer van de schadegevallen.

Het resultaat van het beheer en de werkingskosten van het Tarifieringsbureau worden omgeslagen over alle verzekeringsondernemingen die in België de verzekering van de eenvoudige risico's tegen brand aanbieden. De omslag wordt uitgevoerd naar evenredigheid van het incasso brand eenvoudige risico's van de verzekeringsondernemingen. Deze taak is toevertrouwd aan de vzw CANARA, die hiervoor op 17 maart 2006 werd opgericht.

In tegenstelling tot de gegevens van de markt, die in deel II worden weergegeven, zijn de gegevens van onderstaande tabel werkelijke cijfers en niet het resultaat

van schattingen opgesteld op basis van de antwoorden die de verzekeringsondernemingen verstrekten op de vragen van de enquête.

Volgens de gegevens van de vzw CANARA waren er in 2018, 33.248 eenvoudige risico's verzekerd aan de voorwaarden van het Tariferingsbureau. Dit is een stijging van 0,9 % ten opzichte van 2017. De aan de voorwaarden van het Tariferingsbureau verzekerde risico's vertegenwoordigen slechts een zeer gering deel van de tegen natuurrampen verzekerde risico's (tussen 0,5 en 1 %).

Voor het boekjaar 2018 waren er 144 schadegevallen met vergoeding ten opzichte van 6 in 2017 en 462 in 2016. De totale schadelast bedraagt 806.833 euro in 2018 en de gemiddelde schadelast komt op 5.603 euro. In het jaar 2018 vonden verscheidene overstromingen plaats, met een piek in de periode van 31 mei 2018 tot en met 2 juni 2018. In bijlage I van dit verslag wordt een overzicht gegeven van de overstromingen (> 2.000 schadegevallen) die zich hebben voorgedaan in de jaren 2008 tot 2018.

De gemiddelde premie neemt in 2018 toe met 3,1 % ten opzichte van 2017. Aangezien het tarief van het Tariferingsbureau ongewijzigd gebleven is, is deze toename te wijten aan, voornamelijk, de evolutie van de ABEX-index en, in mindere mate, de evolutie van de gemiddelde waarde van de verzekerde goederen.

Om volledig te zijn, kan gemeld worden dat de verworven premies voor de risico's die aan de voorwaarden van het Tariferingsbureau worden gedekt, voor het boekjaar 2018, 4.372.520 euro bedragen, waarvan 3.701.005 euro voor de risico's woningen.

Incasso en Schadegevallen	2015	2016	2017	2018
Verworven premies	4.112.322	4.122.190	4.203.076	4.372.520
Aantal verzekerde risico's	32.548	32.502	32.957	33.248
Aantal schadegevallen	13	462	6	144
Schadelast	60.067	4.878.129	9.709	806.833
Schadelast / Premies	1,46%	118,34%	0,23%	18,45%
Gemiddelde last	4.621	10.559	1.618	5.603
Last per verzekerd risico	1,85	150,09	0,29	24,27
Gemiddelde premie per verzekerd risico	126,35	126,83	127,53	131,51

Tabel 1 - Incasso en Schadegevallen
(risico's getarifeerd aan de voorwaarden van het Tariferingsbureau)

II Analyse van de markt

A. Doelstellingen en methodologie

Artikel 131, § 6, van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen bepaalt dat het verslag van het Tarifieringsbureau « onder meer een analyse omvat van de door de verzekeringsondernemingen toegepaste tariefvoorwaarden ».

Dit deel van het verslag heeft dus betrekking op het geheel van de dekkingen voor natuurrampen die op de Belgische markt worden aangeboden en niet alleen degene die worden toegekend aan de voorwaarden van het Tarifieringsbureau. Er wordt toegelicht in welke mate en onder welke voorwaarden kandidaat-verzekeringnemers een dergelijke dekking kunnen vinden. Het verslag verstrekt geen informatie over individuele gegevens van de ondervraagde ondernemingen.

Het Tarifieringsbureau heeft een enquête opgesteld die werd verzonden naar de ondernemingen die op de Belgische markt actief waren op 31 december 2018. Deze enquête bestond uit vijf delen:

- de identificatie van de onderneming,
- de uitbreidingen van de dekkingen,
- het segmenteringsbeleid,
- de tariefstructuur,
- het incasso en de schadelast.

De gegevens geven de situatie weer op datum van 31 december 2018. Het model van de enquête en de lijst van de ondernemingen die geantwoord hebben worden als bijlagen aan onderhavig verslag gevoegd (bijlagen 2 en 3).

De verzending van de enquête, de verzameling en de compilatie van de gegevens werden uitgevoerd door het secretariaat van het Tarifieringsbureau. Dit laatste heeft op basis van de verzamelde gegevens een verslag opgesteld waarin alleen de samengevoegde gegevens werden opgenomen, zodat het niet mogelijk is om de ondervraagde ondernemingen te identificeren.

B. Criteria van het onderzoek

Zoals in de vorige uitgaven betreft het huidige verslag enerzijds de eenvoudige risico's "woningen"⁵ en anderzijds de andere eenvoudige risico's (handelszaken, kleine ondernemingen)⁶. De speciale risico's (grote bedrijven...) vallen niet onder de toepassing van de wetgeving inzake natuurrampen.

Het boekjaar 2008 was het eerste waarvoor alle brandovereenkomsten eenvoudige risico's in overeenstemming waren met de nieuwe wetgeving, die volledig van kracht is geworden op 1 maart 2007.

⁵ Artikel 5, § 1, van het koninklijk besluit van 24 december 1992 tot uitvoering van de wet van 25 juni 1992 betreffende de landverzekeringsovereenkomst, vervangen door de wet betreffende de verzekeringen van 4 april 2014 – Zie bijlage 4.

⁶ Artikel 5, § 2, van het voornoemde koninklijk besluit van 24 december 1992 – Zie bijlage 4.

De tariefstructuren van de ondernemingen, meer bepaald deze met betrekking tot de uitbreidingen van de dekkingen, kunnen relatief complex zijn. Om de leesbaarheid van het verslag niet al te zeer te bemoeilijken, bleek het nodig om de individuele gegevens samen te vatten en ze in ruimere categorieën onder te brengen - ondanks het feit dat hierdoor een klein deel van de details verloren ging.

25 ondernemingen hebben binnen de termijn op de enquête geantwoord. Deze ondernemingen vertegenwoordigen 93,6 % van het incasso op het vlak van de brandverzekering voor eenvoudige risico's⁷. Dit percentage werd berekend op basis van de incasso's van het boekjaar 2018, gegevens die pas beschikbaar zijn vanaf 1 november 2019.

De Belgische markt van de brandverzekeringen kenmerkt zich door een grote concentratie. Tien ondernemingen hebben samen een marktaandeel van 88,6 % in handen. Bovendien kunnen verschillende ondernemingen van uiteenlopende grootte die tot dezelfde groep behoren, hetzelfde beleid voeren op het vlak van de onderschrijving van de risico's in verband met natuurrampen. Om die redenen en in een streven om een zicht te krijgen op de mogelijkheden waarover de consumenten beschikken om een gepaste dekking te vinden, werden de resultaten in marktaandelen uitgedrukt.

De resultaten van de analyse van de markt voor de jaren 2015 tot en met 2017 wijken in dit jaarverslag af van deze in de vorige jaarverslagen doordat rekening werd gehouden met verbeterde gegevens die in die periode foutief waren meegedeeld door twee verzekeringsondernemingen.

C. Voorstelling van de resultaten

1. Uitbreidingen van dekking

De wet voert voor de waarborg natuurrampen een minimale dekking in. De verzekeringsondernemingen kunnen deze dekking uitbreiden, eventueel tegen betaling van een bijpremie. De voorwaarden van het Tarifieringsbureau zijn op de minimale dekking gebaseerd.

De verzekeringsondernemingen werden ondervraagd over de uitbreidingen van dekking die zij aanbieden. De enquête maakt, enerzijds, een onderscheid tussen de risico's woningen en de andere eenvoudige risico's en, anderzijds, naargelang de uitbreiding al dan niet voorgesteld wordt zonder premietoeslag.

- *Risico's woningen*

Wat de risico's woningen betreft, kennen nu bijna alle ondernemingen op de Belgische markt uitbreidingen toe ten opzichte van de wettelijke minimumvoorwaarden. In 95,0 % van de contracten kennen de ondernemingen ten minste vijf van de in de enquête bevraagde uitbreidingen toe. In 59,7 % van de contracten kent men zelfs minstens 8 uitbreidingen toe.

⁷ Brand en aanverwante gevaren alsook elektrische risico's, uitgezonderd de commissielonen, acquisitiekosten, taksen en bijdragen.

Aantal uitbreidingen	2015	2016	2017	2018
0	0,2%	0,2%	0,3%	0,2%
1	1,8%	1,7%	1,6%	1,8%
2	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%
3	2,3%	2,5%	2,5%	2,6%
4	-	-	-	-
5	10,4%	9,7%	10,1%	10,1%
6	20,4%	2,2%	2,2%	1,9%
7	22,1%	22,6%	22,7%	23,3%
8	9,8%	21,1%	20,8%	20,1%
9	8,0%	16,3%	16,8%	17,1%
10	24,9%	23,3%	22,7%	22,4%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 2 – Dekkingsuitbreidingen (risico's woningen)

Acht contracten op tien bevatten een uitbreiding met betrekking tot afsluitingen en hagen, toegangen, binnenplaatsen, terrassen of de inhoud van kelders opgeslagen op minder dan 10 cm van de grond zonder dat de verzekerde een bijpremie moet betalen.

Er worden ook vaak uitbreidingen aangeboden met betrekking tot tuinhuisjes e.d., tuinen en aanplantingen, luxegoederen en gebouwen in opbouw. In dat geval gaan deze uitbreidingen dikwijls gepaard met een premietoeslag, behalve voor de tuinhuisjes e.d. en gebouwen in opbouw.

Uit een vergelijking van de resultaten van 2018 met deze van de voorgaande jaren, volgt dat voor de meeste soorten uitbreidingen het percentage contracten met bijpremie is toegenomen na 2015. Vanaf 2016 tot en met 2018 is er een status quo.

Uitbreidingen	2015		2016		2017		2018	
	zonder bijpr.	met bijpr.	zonder bijpr.	met bijpr.	zonder bijpr.	met bijpr.	zonder bijpr.	met bijpr.
Tuinhuisjes, schuurtjes, berghokken en hun eventuele inhoud	83,8%	14,2%	64,7%	33,4%	64,8%	33,4%	64,6%	33,0%
Afsluitingen en hagen	89,7%	8,0%	89,2%	8,5%	88,8%	9,0%	88,6%	9,0%
Tuinen, aanplantingen	41,8%	39,1%	24,5%	56,6%	25,2%	56,2%	25,6%	55,5%
Toegangen en binnenplaatsen, terrassen	83,9%	14,1%	82,2%	15,9%	82,2%	16,0%	81,9%	16,1%
Luxegoederen zoals zwembaden, tennis- en golfterreinen	39,1%	44,0%	21,1%	62,3%	21,7%	61,6%	22,1%	60,9%
Gebouwen in opbouw, verbouwing of herstelling en hun eventuele inhoud	52,6%	6,1%	69,0%	7,4%	68,4%	7,0%	67,5%	7,1%
Inhoud van kelders op minder dan 10 cm van de grond ⁸	69,1%	6,1%	86,1%	7,4%	86,6%	7,0%	85,9%	7,1%
Slijtage niet volledig in rekening gebracht wanneer deze 30% overschrijdt	54,2%	-	55,4%	-	55,2%	-	55,8%	-
Voertuigen in het gebouw en vervoerde goederen	-	44,4%	0,6%	50,3%	0,6%	48,7%	0,6%	49,0%
Diefstal, vandalisme, onroerende en roerende beschadigingen	46,2%	-	44,1%	0,1%	44,8%	-	44,4%	0,2%

Tabel 3 – Dekkingsuitbreidingen (risico's woningen)

- *Andere eenvoudige risico's*

In vergelijking met de risico's woningen is er voor de andere eenvoudige risico's nog steeds een belangrijk deel van de verzekeringsondernemingen dat geen uitbreiding aanbiedt. Het marktaandeel hiervan stijgt lichtjes in 2018 tot 21,2 %.

De laatste jaren worden in ongeveer drie op de vier contracten ten minste zes uitbreidingen opgenomen. In 2018 stijgt het aantal uitbreidingen zelfs tot minstens zeven in drie contracten op vier.

Aantal uitbreidingen	2015	2016	2017	2018
0	19,7%	19,5%	21,1%	21,2%
1	1,5%	1,4%	1,3%	1,6%
2	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
3	-	-	-	-
4	2,2%	2,2%	2,1%	2,1%
5	-	0,1%	-	-
6	5,2%	5,9%	5,8%	-
7	18,6%	18,9%	25,9%	32,0%
8	25,8%	26,6%	18,9%	18,5%
9	0,6%	-	-	-
10	26,1%	24,8%	24,5%	24,2%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 4 – Dekkingsuitbreidingen (andere eenvoudige risico's)

⁸ bij overstroming en het overlopen of de opstuwung van openbare riolen

Net geen acht contracten op tien bevatten een uitbreiding met betrekking tot tuinhuisjes e.d., afsluitingen en hagen, toegangen, binnenplaatsen en terrassen zonder dat daarvoor een bijpremie moet worden betaald.

Daarna volgen, in ongeveer zes contracten op tien, de uitbreidingen betreffende de luxegoederen, de gebouwen in opbouw, de inhoud van kelders opgeslagen op minder dan 10 cm van de grond, het niet in rekening nemen van de totale slijtage wanneer deze 30 % overschrijdt en de voertuigen in de gebouwen. Deze uitbreidingen gaan soms gepaard met een premietoeslag, zeker voor de dekking betreffende de voertuigen in gebouwen.

Ten slotte wordt de dekking diefstal en vandalisme slechts opgenomen in ongeveer één contract op vier.

Uitbreidingen	2015		2016		2017		2018	
	zonder bijpr.	met bijpr.	zonder bijpr.	met bijpr.	zonder bijpr.	met bijpr.	zonder bijpr.	met bijpr.
Tuinhuisjes, schuurtjes, berghokken en hun eventuele inhoud	72,2%	6,4%	79,0%	-	77,5%	-	77,1%	-
Afsluitingen en hagen	78,5%	-	78,6%	-	77,2%	-	76,8%	-
Tuinen, aanplantingen	28,5%	32,5%	28,6%	24,8%	28,4%	24,5%	27,9%	24,2%
Toegangen en binnenplaatsen, terrassen	72,4%	6,4%	79,0%	-	77,6%	-	77,2%	-
Luxegoederen zoals zwembaden, tennis- en golfterreinen	38,4%	32,5%	45,5%	24,8%	44,7%	24,5%	44,5%	24,2%
Gebouwen in opbouw, verbouwing of herstelling en hun eventuele inhoud	52,8%	6,4%	59,9%	-	58,4%	-	58,4%	-
Inhoud van kelders op minder dan 10 cm van de grond ⁹	60,8%	6,4%	58,6%	7,9%	58,1%	-	57,6%	-
Slijtage niet volledig in rekening gebracht wanneer deze 30% overschrijdt	63,0%	-	62,8%	-	61,7%	-	61,4%	-
Voertuigen in het gebouw en vervoerde goederen	19,4%	41,4%	18,7%	47,7%	18,9%	46,7%	18,5%	52,7%
Diefstal, vandalisme, onroerende en roerende beschadigingen	26,8%	-	24,8%	-	24,6%	-	24,3%	-

Tabel 5 – Dekkingsuitbreidingen (andere eenvoudige risico's)

- *Alle eenvoudige risico's*

Zoals blijkt uit bovenstaande tabellen kan de consument dikwijls een onderneming vinden die hem een bredere dekking verleent dan wat de wettelijke minimumvoorwaarden voorzien en dit zonder premietoeslag. Maar hij heeft er belang bij de offertes te vergelijken en de concurrentie te doen spelen om de dekking te vinden die het best overeenkomt met zijn specifieke behoeften.

⁹ Bij overstroming en het overlopen of de opstuwning van openbare riolen

2. Segmentatie

- *Risico's woningen*

Voor de risico's woningen hanteren bijna alle ondernemingen, in marktaandelen uitgedrukt, een segmentatie van de risico's¹⁰ door gebruik te maken van vier tot vijf criteria.

Aantal segmentatiecriteria	2015	2016	2017	2018
0	2,0%	2,0%	2,2%	2,2%
1	6,3%	6,7%	7,9%	7,8%
2	0,4%	0,8%	0,7%	0,7%
3	1,8%	1,7%	1,6%	2,4%
4	48,3%	47,6%	47,6%	47,3%
5	41,1%	41,2%	40,0%	39,6%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 6 – Segmentatiecriteria (risico's woningen)

Het schadeverleden en de geografische zone zijn de meest gebruikte segmentatiecriteria, zo goed als alle ondernemingen maken er gebruik van. Maar ook de terugkeerperiode¹¹ en het niveau van het risico¹² worden frequent gehanteerd. De keuze van vrijstelling wordt minder gebruikt als segmentatiecriterium.

Segmentatiecriteria	2015	2016	2017	2018
Geografische zone	91,3%	90,5%	93,2%	93,5%
Terugkeerperiode	89,8%	89,1%	88,0%	87,3%
Schadeverleden	97,9%	98,0%	94,1%	93,8%
Niveau van het risico	91,4%	90,6%	89,3%	89,2%
Keuze van vrijstelling	41,1%	41,4%	40,0%	39,8%

Tabel 7 – Segmentatiecriteria (risico's woningen)

¹⁰ De voorwaarden van het Tariferingsbureau bevatten geen segmentatiecriterium

¹¹ De terugkeerperiode betekent de frequentie van het schadegeval. Deze stemt overeen met de theoretische periode (berekend door middel van wiskundige modellen), tussen twee natuurrampen.

¹² Het feit dat het verzekerde goed zich op het gelijkvloers bevindt, op de eerste verdieping...

- *Andere eenvoudige risico's*

Voor de andere eenvoudige risico's, hanteren bijna alle ondernemingen, in marktaandeelen uitgedrukt, een segmentatie van de risico's door gebruik te maken van drie tot vijf criteria.

Aantal segmentatiecriteria	2015	2016	2017	2018
0	0,5%	0,2%	0,5%	-
1	3,9%	3,9%	3,7%	3,5%
2	-	0,1%	-	-
3	21,1%	20,5%	20,5%	20,8%
4	42,6%	41,0%	41,1%	41,1%
5	31,9%	34,3%	34,2%	34,6%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 8 –Segmentatiecriteria (andere eenvoudige risico's)

De meest gebruikte criteria zijn het schadeverleden, de geografische zone evenals de terugkeerperiode. Daarna volgen het niveau van het risico (hoogte ten opzichte van het straatniveau) en de keuze van de vrijstelling.

Segmentatiecriteria	2015	2016	2017	2018
Geografische zone	95,6%	95,8%	95,8%	96,5%
Terugkeerperiode	94,1%	94,4%	94,5%	94,5%
Schadeverleden	99,5%	99,8%	99,5%	100,0%
Niveau van het risico	76,0%	76,7%	76,7%	77,7%
Keuze van vrijstelling	32,5%	34,4%	34,2%	34,6%

Tabel 9 –Segmentatiecriteria (andere eenvoudige risico's)

- *Alle eenvoudige risico's*

Voor alle eenvoudige risico's blijft het aantal gebruikte criteria in de segmentatie vrij stabiel in de periode 2015-2018. De gebruikte criteria zijn voornamelijk gesteund op de waarneming van het verleden (schadeverleden, geografische zone) maar een prospectief criterium zoals de terugkeerperiode wordt ook vaak gebruikt.

Er dient op te worden gewezen dat sommige criteria gebruikt worden in combinatie met andere criteria. Het niveau van het risico en de terugkeerperiode worden bijvoorbeeld dikwijls gebruikt als aanvulling van het criterium van het schadeverleden.

3. Premievoeten en vrijstellingen

- *Risico's woningen*

Bijna een derde van de risico's woningen (30,2 %) krijgt in 2018 een premievoet van maximum 0,13 ‰, hetzij een premie van maximum 13 euro per schijf van 100.000 euro verzekerde waarde, of 15,05 euro, taksen en bijdragen (15,75 %) inbegrepen.

In de periode 2015-2018 bedroeg de premievoet maximaal 0,5 ‰ voor 99,5% à 99,6% van de contracten. Ten opzichte van 2015, zijn er in 2018 relatief meer contracten getarifeerd met een premievoet lager dan 0,13 ‰ of hoger dan 0,3 ‰. Sinds 2016 blijven de premievoeten, gehanteerd door de verzekeringsondernemingen, vrij stabiel.

Premievoetenklassen	Premie voor € 100.000 verzekerde waarde (excl. taksen)	2015	2016	2017	2018
≤ 0,13 ‰	≤ 13 €	28,7%	29,3%	29,2%	30,2%
> 0,13 ‰ en ≤ 0,2 ‰	> 13 € en ≤ 20 €	18,3%	16,5%	15,8%	14,7%
> 0,2 ‰ en ≤ 0,3 ‰	> 20 € en ≤ 30 €	25,2%	20,6%	20,7%	20,9%
> 0,3 ‰ en ≤ 0,5 ‰	> 30 € en ≤ 50 €	27,4%	33,2%	33,8%	33,6%
> 0,5 ‰ en < 0,9 ‰	> 50 € en < 90 €	0,3%	0,3%	0,4%	0,4%
≥ 0,9 ‰	≥ 90 €	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Totaal		100%	100%	100%	100%

Tabel 10 - Premievoeten (risico's woningen)

Voor de brandverzekeringsovereenkomsten voor eenvoudige risico's kan de vrijstelling vrij bepaald worden. In de praktijk wordt meestal een vrijstelling gehanteerd die op 31 december 2018 niet hoger dan 262,50 euro¹³ is.

De vrijstelling voor natuurrampen mag niet meer bedragen dan 610 euro. Dit bedrag is geïndexeerd¹⁴: de maximale vrijstelling bedroeg 1.291,84 euro op 31 december 2018.

Voor de risico's woningen wordt er in 2018 voor bijna drie contracten op vier geen hogere vrijstelling toegepast voor de dekking van natuurrampen, dan voor de eigenlijke brandverzekering.

¹³ Dit is de voormalige verplichte vrijstelling in brandverzekering eenvoudige risico's, voorzien in het artikel 6 van het koninklijk besluit van 24 december 1992 dat de verzekering tegen brand en andere risico's, wat eenvoudige risico's betreft, reglementeert.

¹⁴ Zie artikel 130, §1, 2e alinea, wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen

Vrijstellingen	2015	2016	2017	2018
<= brand	75,8%	74,9%	73,3%	72,9%
> brand	24,2%	25,1%	26,7%	27,1%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 11 - Vrijstellingen voor natuurrampen (risico's woningen)

- *Andere eenvoudige risico's*

Voor 68,7 % van de andere eenvoudige risico's bedraagt de premievoet in 2018 niet meer dan 0,3 ‰. Dit percentage neemt de laatste jaren af. In 2015 bedroeg dit nog 77,3 %. Uit onderstaande tabel blijkt namelijk een duidelijke verschuiving van de lagere naar de hogere premievoeten. Het aantal verzekerden met een premievoet boven 0,5 ‰ blijft echter beperkt (2,7 % in 2018).

Premievoetklassen	Premie voor €100.000 verzekerde waarde (excl. taksen)	2015	2016	2017	2018
≤ 0,13 ‰	≤ 13 €	26,9%	26,7%	25,1%	21,6%
> 0,13 ‰ en ≤ 0,2 ‰	> 13 € en ≤ 20 €	14,3%	14,6%	15,9%	17,5%
> 0,2 ‰ en ≤ 0,3 ‰	> 20 € en ≤ 30 €	36,2%	30,0%	29,4%	29,6%
> 0,3 ‰ en ≤ 0,5 ‰	> 30 € en ≤ 50 €	21,9%	27,9%	28,5%	28,6%
> 0,5 ‰ en < 0,9 ‰	> 50 € en < 90 €	0,3%	0,3%	0,4%	1,2%
≥ 0,9 ‰	≥ 90 €	0,4%	0,5%	0,6%	1,5%
Totaal		100%	100%	100%	100%

Tabel 12 – Premievoeten (andere eenvoudige risico's)

In 2018 is, in bijna drie gevallen op vier, de vrijstelling die van toepassing is op de natuurrampen dezelfde als deze in het basis brandcontract.

Vrijstelling	2015	2016	2017	2018
<= brand	76,0%	76,1%	74,6%	75,1%
>brand	24,0%	23,9%	25,4%	24,9%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 13 - Vrijstellingen voor natuurrampen (andere eenvoudige risico's)

- *Alle eenvoudige risico's*

Voor alle eenvoudige risico's is er de voorbije jaren een tendens van tarifiering aan hogere premievoeten, maar bijna alle contracten worden getarifeerd aan een premie die 0,5 ‰ van de waarde van de verzekerde goederen niet overschrijdt.

Het aantal contracten waarin enkel de basisvrijstelling van toepassing is, ligt de voorbije vier jaren rond drie op vier contracten.

4. Incasso en schadegevallen

De gegevens met betrekking tot dit deel zijn geëxtrapoleerd uit de gegevens van de ondernemingen die op de vragen van de enquête van het Tarifieringsbureau over incasso en schadegevallen geantwoord hebben. Zij vertegenwoordigen 91,5 % van het marktincasso van de brandverzekering eenvoudige risico's.¹⁵

Natuurrampen komen bijna jaarlijks voor. Soms kleinschalig, soms op grotere schaal. In dat laatste geval schieten de schadestatistieken voor de waarborg natuurrampen de hoogte in. Het jaar 2017 was op dat vlak in België een zeer rustig jaar. 2018 dient eerder beschouwd te worden als een rustig tot middelmatig jaar.

- *Risico's woningen*

Het aantal schadegevallen bedraagt 10.276 in het jaar 2018. Dit aantal is heel wat hoger dan in 2015 en 2017, maar minder dan helft van het aantal in 2016.

In 2018 bedraagt de bijhorende totale schadelast 50 miljoen euro en de gemiddelde schadelast 4.837 euro. De schadelast in 2016, van 127 miljoen euro, was de hoogste sinds de oprichting van het Tarifieringsbureau in 2007. De tweede hoogste schadelast werd waargenomen in 2011 en bedroeg 62 miljoen euro.

Incasso en schadegevallen	2015	2016	2017	2018
Uitgegeven premies	260.127.218	270.743.669	290.034.084	301.485.603
Aantal verzekerde risico's	5.346.418	5.287.111	5.321.736	5.390.306
Aantal schadegevallen	2.373	23.501	1.499	10.276
Vergoedingen	3.595.427	109.289.710	2.072.684	39.768.154
Voorzieningen	2.361.965	18.005.987	1.999.140	9.941.036
Schadelast	5.957.392	127.295.697	4.071.823	49.709.190
Verhouding Schadelast / Premies	2%	47%	1%	16%
Gemiddelde premie	49	51	54	56
Gemiddelde last	2.511	5.417	2.717	4.837
Last per verzekerd risico	1	24	1	9

Tabel 14 – Incasso en schadegevallen (risico's woningen)

¹⁵ Dit percentage wijkt licht af van het op pagina 8 vermelde percentage omdat niet alle ondernemingen deze gegevens hebben meegedeeld.

- *Andere eenvoudige risico's*

Voor de andere eenvoudige risico's geldt een gelijkaardige tendens. In 2018 is het aantal schadegevallen kleiner dan de helft van het aantal in 2016, maar aanzienlijk hoger dan de aantallen in 2015 en 2017.

Wat de gemiddelde schadelast betreft, werden in 2016 (9.889 euro) en 2018 (8.375 euro) hogere bedragen genoteerd dan in 2015 en 2017.

Incasso en schadegevallen	2015	2016	2017	2018
Uitgegeven premies	56.628.670	57.220.527	59.805.618	58.972.073
Aantal verzekerde risico's	551.295	551.937	564.250	580.906
Aantal schadegevallen	396	3.445	275	1.649
Vergoedingen	1.042.609	23.339.139	490.642	8.644.938
Voorzieningen	920.880	10.730.392	474.155	5.164.861
Schadelast	1.963.489	34.069.532	964.797	13.809.799
Verhouding Schadelast / Premies	3%	60%	2%	23%
Gemiddelde premie	103	104	106	102
Gemiddelde last	4.955	9.889	3.513	8.375
Last per verzekerd risico	4	62	2	24

Tabel 15 - Incasso en schadegevallen (andere eenvoudige risico's)

- *Alle eenvoudige risico's*

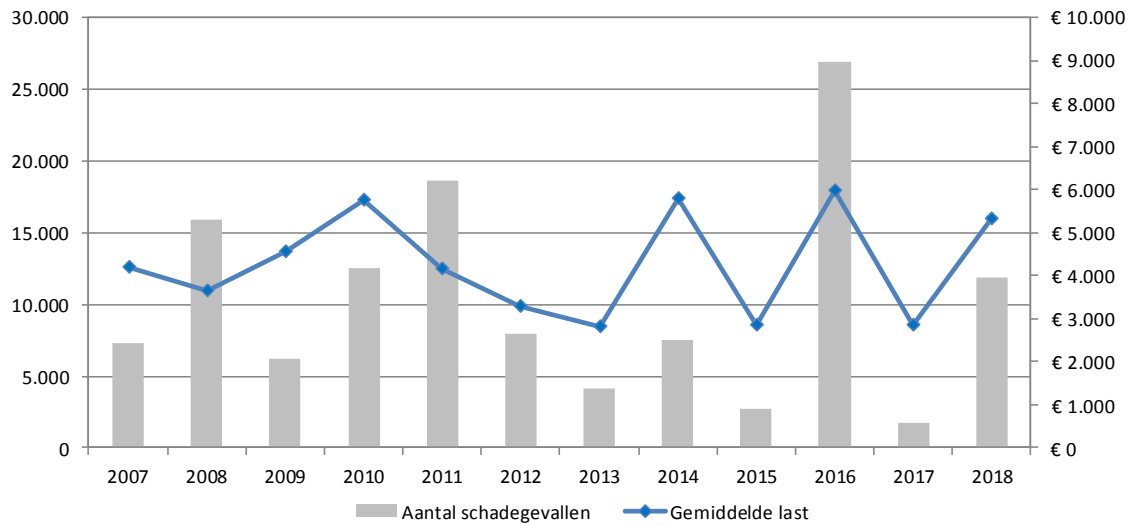
In 2018 noteren het aantal schadegevallen (11.925) en de totale schadelast (63,5 miljoen euro) aanzienlijk hoger dan in 2017. De gemiddelde schadelast bedraagt 5.326 euro in 2018. Een vergelijkbaar bedrag werd ook in 2016 waargenomen.

Uit grafiek 1 blijkt duidelijk dat 2016, met 26.947 schadegevallen, het hoogste aantal schadegevallen noteerde sinds het ontstaan van het Tariferingsbureau in 2007. Ook de totale schadelast bereikte een hoogtepunt in 2016: 161,4 miljoen euro aan vergoedingen en voorzieningen (zie grafiek 2).

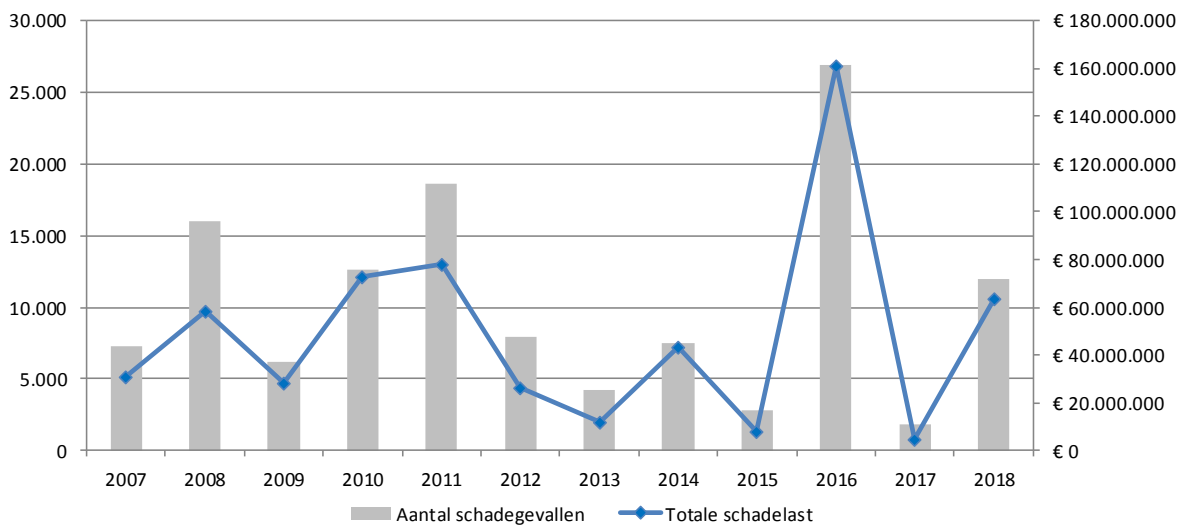
Incasso en schadegevallen	2015	2016	2017	2018
Uitgegeven premies	316.755.888	327.964.196	349.839.702	360.457.676
Aantal verzekerde risico's	5.897.713	5.839.049	5.885.986	5.971.211
Aantal schadegevallen	2.769	26.947	1.773	11.925
Vergoedingen	4.638.036	132.628.849	2.563.326	48.413.092
Voorzieningen	3.282.846	28.736.379	2.473.295	15.105.897
Schadelast	7.920.881	161.365.228	5.036.621	63.518.989
Verhouding Schadelast / Premies	3%	49%	1%	18%
Gemiddelde premie	54	56	59	60
Gemiddelde last	2.861	5.988	2.840	5.326

Last per verzekerd risico	1	28	1	11
---------------------------	---	----	---	----

Tabel 16 - Incasso en schadegevallen (geheel van eenvoudige risico's)

Grafiek 1 – Aantal schadegevallen – Gemiddelde last

Grafiek 2 – Aantal schadegevallen – Totale schadelast

III

Conclusies

De door de enquête 2018 verzamelde gegevens kunnen als representatief voor de Belgische markt worden beschouwd.

In 2018 stijgt het aantal contracten, dat aan de voorwaarden van het Tarifieringsbureau getarifeerd werd, lichtjes; het aantal blijft vrij beperkt in vergelijking met alle verzekerde risico's. Zoals in de loop van de vorige boekjaren, heeft de grote meerderheid van de verzekerden een dekking tegen natuurrampen aan de voorwaarden van de markt kunnen vinden.

De schadelast met betrekking tot de aan de voorwaarden van het Tarifieringsbureau getarifeerde contracten is, net zoals de schadelast voor de risico's natuurrampen voor de Belgische markt in zijn geheel, beduidend lager in 2018 tegenover 2016.

In 2016, een jaar waarin zich beduidend meer overstromingen voordeden in het hele land, bedroeg de schadefrequentie van de aan de voorwaarden van het Tarifieringsbureau getarifeerde contracten het drievoud van de schadefrequentie van de aan de marktvoorwaarden getarifeerde contracten.

Ook in 2018 bedraagt de schadefrequentie van de aan de voorwaarden van het Tarifieringsbureau getarifeerde contracten duidelijk meer dan de schadefrequentie van de aan de marktvoorwaarden getarifeerde contracten. Namelijk 4,3 promille, tegenover 2,0 promille.

Het standpunt van het Bureau – de risico's getarifeerd aan de door het Bureau bepaalde voorwaarden zijn merkbaar zwaarder dan deze verzekerd aan de marktvoorwaarden – wordt hierdoor bevestigd. De vergelijking van de gegevens van het tarifieringsbureau met de gegevens van de markt tijdens de jaren met weinig schadegevallen, zoals 2017, laat niet toe hierover een conclusie te trekken.

Bij de meeste verzekeringsondernemingen zijn de financiële voorwaarden (premie en vrijstelling) van de dekking tegen natuurrampen gunstig gebleven, zowel voor de eenvoudige risico's woningen als voor de andere eenvoudige risico's. Er wordt sinds 2015 wel een verschuiving vastgesteld van de premievoetklassen $\leq 0,3 \%$ naar de klassen $> 0,3 \%$.

In acht contracten op tien worden ten minste zes van de in de enquête opgenomen uitbreidingen ten opzichte van de basisdekking opgenomen. Verschillende uitbreidingen worden gratis aangeboden.

De meeste tarieven bij de verzekeringsondernemingen worden op een segmentatie gebaseerd die rekening houdt met vier of vijf criteria. Bovendien bestaan er nu bijna geen ondernemingen meer die geen segmentatie gebruiken.

Zoals reeds vastgesteld in de vorige verslagen van het Tarifieringsbureau heeft de consument er alle voordeel bij om het aanbod van de verschillende verzekeringsondernemingen te vergelijken teneinde de dekking te vinden die het best past bij zijn persoonlijke situatie.

Er wordt vastgesteld dat zich herhaaldelijk grote overstromingen hebben voorgedaan in alle buurlanden (met name Groot-Brittannië, Frankrijk), of verder in Midden Europa en in Italië. Gezien de dreiging van deze overstromingen, kunnen de leden van het Tarifieringsbureau de Belgische wetgever alleen maar feliciteren voor zijn

preventief verzekeringsbeleid. De wetgever verplicht om een dekking tegen overstroming toe te voegen aan elke brandverzekeringsovereenkomst en zorgt via het vangnet van het Tarifieringsbureau voor een aanvaardbaar tarief voor de meest kwetsbare risico's.

Bijlage 1

Lijst Natuurrampen Overstromingen

Belangrijke periodes (> 2.000 schadegevallen)			
jaar	periode	aantal schadegevallen	gemiddelde schadelast
2008	28-30 mei	3.963	€ 4.695
	1-4 juni	3.872	€ 3.659
	31 juli - 7 aug	2.668	€ 3.382
2010	11-19 november	8.470	€ 7.470
2011	28 juni	2.175	€ 4.875
	18 aug	5.186	€ 4.066
	22 & 23 aug	7.522	€ 4.200
2013	26 - 29 juli	2.442	€ 3.146
2014	27 - 29 juli	2.774	€ 9.682
2016	27 mei – 8 juni	15.078	€ 7.282
	23-24 juni	6.078	€ 6.639
2018	31 mei – 2 juni	4.261	€ 6.699

Bijlage 2 Model van vragenlijst

Luik 1 - Identificatie

Onderneming	
NBB code:	
Contactpersoon:	
tel.:	
e-mail:	

De enquête 2018 betreft de volgende risico's

- risico's verzekerd tussen 1 januari 2018 en 31 december 2018 (gehele periode of gedeelte ervan)
- eenvoudige risico's woningen en andere eenvoudige risico's
- met uitzondering van de contracten getarifeerd volgens de voorwaarden van het Tariferingsbureau

Luik 2 – Dekkingsuitbreidingen

	Woningen		Andere eenvoudige risico's	
	Ja	Nee	Ja	Nee
Omvat de dekking natuurrampen uitbreidingen ten opzichte van de minimumvoorwaarden van de wet?				

Indien ja, gelieve voor elk van de onderstaande uitbreidingen te vermelden of uw onderneming ze al of niet geeft voor het risico overstroming/natuurramp

	Woningen			Andere eenvoudige risico's		
	Ja		Nee	Ja		Nee
	zonder bijpremie	met bijpremie		zonder bijpremie	met bijpremie	
Tuinhuisjes, schuurtjes, berghokken en hun eventuele inhoud						
Afsluitingen en hagen						
Tuinen, aanplantingen (rechtstreekse schade door overstroming)						
Toegangen en binnenplaatsen, terrassen						
Luxe goederen zoals zwembaden, tennis- en golfterreinen						
De gebouwen of gedeelten van gebouwen in opbouw, verbouwing of herstelling en hun eventuele inhoud						
Voor het gevaar overstroming en het overlopen of de opstuwning van openbare riolen, de inhoud van kelders die op minder dan 10 centimeter van de grond is opgesteld						
Wat de slijtage betreft, wordt deze niet volledig in rekening gebracht wanneer deze 30% overschrijdt						
Voertuigen in het gebouw en vervoerde goederen						
Diefstal, vandalisme en onroerende en roerende beschadigingen						
Andere uitbreidingen (te bepalen)						

Luik 3 – Segmentatiecriteria

Gelieve voor elk van de onderstaande segmentatiecriteria aan te duiden of uw onderneming ze hanteert in de tarificatie van de natuurrampendeckking van woningen:

	Woningen		Andere eenvoudige risico's	
	Ja	Nee	Ja	Nee
Geografische zone				
Terugkeerperiode (theoretische periode tussen twee overstromingen)				
Schadeverleden				
Niveau van het risico (kelder, gelijkvloers of verdieping)				
Keuze van vrijstelling				

Indien uw onderneming nog andere dan de hierboven vermelde segmentatiecriteria gebruikt, gelieve deze hieronder te omschrijven:

Luik 4 – Spreiding tarificatie

Gelieve in onderstaande tabel, voor elk interval, weer te geven welk percentage van de tegen natuurrampen verzekerde risico's op 31/12/2018 verzekerd zijn door uw onderneming aan een premievoet (excl. taks) natuurrampen (1) omvat in het interval.

Premievoet interval (excl. taks)	% verzekerde risico's op 31/12/2018 waarvoor de premievoet natuurrampen in het interval ligt	
	Woningen	Andere eenvoudige risico's
≤ 0,13‰		
> 0,13‰ - ≤ 0,2‰		
> 0,2‰ - ≤ 0,3‰		
> 0,3‰ - ≤ 0,5‰		
> 0,5‰ - < 0,9‰		
³ 0,9‰ (zonder TB)		
TOTAAL (3)		

Gelieve in onderstaande tabel, voor elk interval, een schatting te geven van het percentage risico's die tegen natuurrampen verzekerd zijn door uw onderneming met een vrijstelling overstromingen omvat in het interval.

Vrijstelling overstroming	% verzekerde risico's op 31/12/2018 waarvoor de vrijstelling overstroming in het interval ligt	
	Woningen	Andere eenvoudige risico's
≤ 210 euro (2)		
> 210 euro		
TOTAAL (3)		

Opmerkingen

- (1) Indien de premievoet gebouw en inhoud verschillend zijn, gelieve voor de eigenaar (bewoner / niet bewoner) de premievoet gebouw te beschouwen en voor de huurder de premievoet inhoud.
- (2) op 31 december 2018, 262,50 €.
- (3) Gelieve een verklaring te geven indien het totaal niet 100% is.

Luik 5 – Premies en schadegevallen

Risico's Natuurrampen verzekerd door de onderneming behalve deze die volgens de voorwaarden van het Tariferingsbureau getarifeerd zijn.

	Woningen	Andere eenvoudige risico's
Uitgegeven premies tussen 01/01/2018 en 31/12/2018		
Aantal risico's verzekerd op 31/12/2018		
Aantal schadegevallen tussen 01/01/2018 en 31/12/2018		
Betaalde vergoedingen op 31/12/2018 met betrekking tot schadegevallen voorgevallen tussen 01/01/2018 en 31/12/2018 (EUR)		
Voorzieningen op 31/12/2018 met betrekking tot schadegevallen voorgevallen tussen 01/01/2018 en 31/12/2018		

Bijlage 3

De ondernemingen die het onderzoek beantwoord hebben

Naam	Code
KBC Verzekeringen	0014
Belfius Verzekeringen	0037
AXA Belgium	0039
P&V Verzekeringen	0058
AG Insurance	0079
Federale Verzekering	0087
Baloise Belgium	0096
Allianz Benelux	0097
AMMA Verzekeringen	0126
Athora Belgium	0145
Ethias	0196
ASCO Continentale Verzekeringen	0333
Corona	0435
Argenta Assuranties	0858
Foyer Verzekeringen	1258
NN Non-Life Insurance	1449
YUZZU	1455
Sompo Japan Nipponkoa Ins. Co. of Europe Ltd.	2002
AXA Art Versicherung	2020
Hiscox Insurance Company Ltd	2189
Chubb European Group Ltd	2312
AIOI Nissay Dowa Insurance Company of Europe Ltd	2387
Optimco	2393
MSIG Insurance Europe AG	2831
SI Insurance (Europe)	3101

Bijlage 4

Eenvoudige risico's

Artikel 5 van het koninklijk besluit van 24 december 1992 besluit tot uitvoering van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst, vervangen door de wet betreffende de verzekeringen van 4 april 2014.

- § 1.** Onder eenvoudig risico bedoeld in artikel 67, § 2, van de wet, wordt verstaan elk goed of geheel van goederen, waarvan de verzekerde waarde niet meer bedraagt dan 743.680,57 € (30.000.000 BEF). Voor de berekening van dat bedrag worden in aanmerking genomen alle verzekeringsovereenkomsten die hetzelfde voorwerp hebben betrekking hebben op goederen die zich op een zelfde plaats bevinden en gesloten zijn door eenzelfde verzekeringnemer, door een der verzekerden of door een vennootschap of een vereniging waarin de verzekeringnemer of een verzekerde een meerderheidsbelang heeft of kennelijk een overwicht in de beslissingsmacht heeft.
- § 2.** Het bedrag vermeld in § 1 wordt op 23.921.725,14 € (965.000.000 BEF) gebracht voor de hiernavolgende goederen :
- 1° bureaus en woningen met inbegrip van de appartements- of kantoorgebouwen voor zover niet meer dan 20 % van de totale oppervlakte van het gelijkvloers en de andere verdiepingen samen als handelsruimte wordt gebruikt ;
 - 2° de landbouw-, tuinbouw-, wijnbouw-, fruitteeltbedrijven en fokkerijen ;
 - 3° de lokalen bestemd voor de uitoefening van vrije beroepen, behalve de apotheken ;
 - 4° de lokalen gebruikt door de religieuze instellingen zoals cultusplaatsen, abdijen en kloosters, alsook de parochiezalen ;
 - 5° de lokalen bestemd voor culturele, sociale en filosofische activiteiten ;
 - 6° de gebouwen bestemd voor het verstrekken van onderwijs, met uitzondering van die bestemd voor hoger onderwijs ;
 - 7° de muziekconservatoria, de musea en de bibliotheken ;
 - 8° de inrichtingen die uitsluitend voor sportactiviteiten worden aangewend ;
 - 9° de medische verzorgingsinrichtingen, sanatoria, preventoria, klinieken, hospitalen, kindertehuizen, rusthuizen voor bejaarden.
- § 3.** De bedragen vermeld in §§ 1 en 2 van dit artikel zijn gekoppeld aan de evolutie van het ABEX-indexcijfer met als basisindexcijfer dat van het eerste semester van het jaar 1988, namelijk 375.
- § 4.** Van het toepassingsgebied van dit artikel zijn evenwel uitgesloten :
- 1° de verzekeringen alle risico's betreffende juwelen, kunstwerken, bontmantels, fototoestellen of audiovisuele apparaten alsmede de bagageverzekeringen ;
 - 2° de zogenaamde technische verzekeringen, met name de verzekeringen van het type machinebreuk, alle bouwplaatsrisico's, montage en proefdraaien, burgerrechtelijke aansprakelijkheid van architecten en aannemers, elektrische en elektronische installaties of zwakstroom ;
 - 3° de verzekeringen tegen brand in het kader, van een motorrijtuigpolis ;
 - 4° de verzekeringen tegen exploitatieverliezen, andere dan deze waarbij een dagelijkse vergoeding wordt gewaarborgd ;
 - 5° de verzekeringen tegen ziekten en sterfte van dieren ;
 - 6° de globale bankverzekeringen, de verzekeringen vervoer en opslag van waarden.